

همی فاسیال اسپاسم چیست و چگونه نیمی از صورت را تحت تأثیر قرار می‌دهد؟

همی فاسیال اسپاسم چیست؟

همی فاسیال اسپاسم شرایطی است که در آن نیمی از صورت تحت تأثیر قرار می‌گیرد. اغلب با بروز انقباض در اطراف چشم شروع می‌شود و به تدریج دهان را درگیر می‌کند. روش‌های درمانی متعددی برای این عارضه وجود دارد. با اینکه این وضعیت خطرناک نیست، می‌تواند روی کیفیت زندگی فرد تأثیر بگذارد.

تمام ماهیچه‌های صورت توسط عصب صورت کنترل می‌شوند. برای هر سمت صورت، یک عصب وجود دارد. این عصب از کنار مغز و به صورت عمقی شروع شده و راهش را با گذشتن از بافت‌های زیادی برای رسیدن به صورت پیدا می‌کند. عصب صورت حامل سیگنال‌هایی از مغز است تا ماهیچه‌های صورت شما وادار به انقباض یا اسراحت شوند. برای مثال، عصب صورت باعث می‌شود شما پلک بزنید، بینی خود را جمع کنید و لب‌های خود را روی هم قرار دهید.

اگر چیزی در مسیر به این عصب فشار وارد کند، سیگنال‌هایی که به صورت حمل می‌شوند نیز تحت تأثیر قرار می‌گیرند. این قضیه ممکن است باعث انقباض یا اسپاسم غیر ارادی شود.

بیشتر انقباض‌های موقتی عصب صورت را نمی‌توان همی فاسیال نامید. برای مثال، تیک‌ها و انقباضات صورت و گرفتگی‌های ماهیچه‌های اطراف چشم (بلفارواسپاسم) شرایط متفاوتی هستند که در آنها اغلب دو طرف صورت درگیر می‌شود، اگرچه ضرورتی ندارد که هر دو سمت در یک زمان درگیر شوند.

همی فاسیال چقدر رایج است؟

همی فاسیال اسپاسم شرایطی نادر است. در بریتانیا اینطور به نظر می‌رسد که حدود ۴۰۰۰ نفر مبتلا به این عارضه هستند. مردان و زنان هر دو به همی فاسیال مبتلا می‌شوند. اگرچه در زنان کمی بیشتر از مردان شایع است. نشانه‌ها اغلب از میانسالگی بروز می‌کنند.

دلایل:

دلیل ابتلا به همی فاسیال اسپاسم هنوز کاملاً مشخص نیست. در حال حاضر، پزشکان معتقدند که دلیل اصلی آن فشار روی عصب صورت از طریق یک بافت یا ناهنجاری در مغز است. رایج‌ترین آنها یک رگ خونی در پایه‌ی مغز است، که به عصب فشار می‌آورد. دلایل دیگری هم مانند عفونت یا [سکته مغزی](#) نیز وجود دارد که کمتر شایع هستند.

ژنتیک

چون دلایل بروز همی فاسیال ارثی نیستند، به ندرت می‌تواند از شما به فرزاندتان منتقل شود.

علائم و نشانه‌ها :

انقباض معمولاً از اطراف چشم شروع می‌شود. در ابتدا گرفتگی‌های انقباضی ممکن است رفت و برگشت داشته باشند. به تدریج اسپاسم‌ها رو به وخامت می‌روند و ممکن است پایدار شوند. معمولاً طرف چپ صورت بیشتر از راست درگیر می‌شود. دهان و فک نیز اغلب تحت تأثیر قرار می‌گیرند. گوشه‌ی دهان توسط اسپاسم دائمی می‌تواند کشیده شود. برخی افراد با شروع اسپاسم، صدای کلیک‌مانندی در طرف درگیر صورت می‌شنوند.

برخی افراد شرایط بسیار خفیفی دارند که تنها باعث ناراحتی و خجالت آنها می‌شود. برخی دیگر از افراد، در بینایی و توانایی رانندگی دچار مشکل می‌شوند. در حالی که در برخی افراد دیگر، چشم درگیر نمی‌شود و آنها همچنان قادر به دیدن هستند.

نحوه تشخیص:

اگر انقباض در یک طرف صورت شما را نگران کرده است، شما باید به پزشک عمومی مراجعه کنید. پزشک ممکن است سؤالاتی در مورد چگونگی بروز و نحوه درگیر شدن عصب شما بپرسد. بعد از معاینه اگر تشخیص دهد که به همی فاسیال دچار شده‌اید، شما را به یک [متخصص مغز و اعصاب در تهران](#) ارجاع می‌دهد. برخی از نورولوژیست‌های دارای تخصص اختلالات حرکتی مانند همی فاسیال اسپاسم هستند.

نحوه درمان

اگر چه درمان قطعی همی فاسیال اسپاسم هنوز قابل تضمین نیست، با این حال روش‌های درمانی متعددی برای آن وجود دارد.

داروها:

داروها برای درمان همی فاسیال اسپاسم خفیف می‌توانند راهگشا باشند. داروهای ضدصرع مانند کاربامازپین و توپیرامات می‌تواند برای برخی افراد مبتلا مؤثر واقع شوند. این داروها با تکانه‌های عصبی آرام فعالیت می‌کنند. اثربخشی این داروها ممکن است متفاوت باشد و همچنین مدتی طول می‌کشد تا دوز مناسب را بتوانیم پیدا کنیم. آنها نیاز به مدت‌زمان طولانی برای اثربخشی خواهند داشت. درمان‌های زیر معمولاً گزینه‌های بهتری هستند.

تزریق بوتاکس

سم بوتولینوم توسط باکتری *Clostridium botulinum* تولید می‌شود. همچنین این سم تحت عنوان سم مسمومیت غذایی بوتولیزم شناخته می‌شود. در هر صورت مصرف آن با کنترل دوز، برای آرامبخشی انقباض بیش از حد عضلات خطری ندارد. این ماده به ماهیچه‌ی صورت تزریق می‌شود و سیگنال‌های منشعب از عصب را مسدود می‌کند و به این شکل اسپاسم را متوقف می‌کند. سم بوتولینوم تحت عنوان بوتاکس بیشتر شناخته شده است و بیشتر در جراحی‌های زیبایی مورد مصرف قرار می‌گیرد. اثربخشی این سم از روزهای اولیه پس از تزریق آغاز شده و دو تا سه ماه دوام می‌آورد. از هر ده نفر مبتلا به همی فاسیال هفت الی هشت نفر از مزایای تزریق بوتولینوم سود می‌برند. به هر حال تزریقات مکرر هر سه یا چهار ماه یک بار تا زمان اثربخشی کامل لازم است.

تزریقات ممکن است عوارض جانبی داشته باشند. افتادگی پلک و دودیدی بسیار رایج است. عوارض معمولاً بعد از یک یا دو هفته خودش را نشان می‌دهد.

جراحی

مراحل مختلفی از جراحی وجود دارد. رفع فشار میکروارگانیزم یکی از انواع آن است که جایابی رگی که ممکن است به عصب فشار وارد کند را شامل می‌شود. اغلب عارضه با این روش درمان می‌شود اما ممکن است برای برخی مبتلایان همی فاسیال اسپاسم مناسب نباشد. از هر ۱۰ نفر مبتلا به این عارضه برای ۹ نفر موفق واقع می‌شود. عوارض جانبی مانند اختلال شنوایی و فلج دائمی صورت خیلی به ندرت بر اثر جراحی ممکن است بروز کنند. به همین دلیل، جراحی تنها برای اسپاسم‌های شدید و ناتوان‌کننده تجویز می‌شود. همچنین وقتی تمام روش‌های درمانی بی‌اثر واقع شوند و یا فرد بسیار جوان باشد و مدت طولانی تزریقات مکرر را نتواند تحمل کند، از جراحی استفاده می‌شود.

اقدامات مفید شخصی

فراگرفتن تکنیک‌های ریلکسیشن می‌تواند برای برخی افراد مفید باشد. همچنین کسب اطلاعات در مورد وضعیت خود و مثبت‌اندیشی می‌تواند راهگشا باشد. درمان‌های مکمل دیگر مانند هومیوپاتی یا طب سوزنی به نظر نمی‌رسد به بهبود این شرایط کمکی کنند.

دورنما :

همی فاسیال اسپاسم اغلب یک وضعیت زمان‌بر است. نمی‌تواند خطرناک یا کشنده باشد اما ممکن است روی کیفیت زندگی فرد تأثیر بگذارد. خیلی به ندرت بدون درمان، به طور کامل بهبودی حاصل می‌شود.